

This e-book was digitized from an original copy by the West African Research Association for the African Language Materials Archive (ALMA) project. Original funding for this project was provided by [UNESCO](#) and the [Council of American Overseas Research Centers \(CAORC\)](#) in cooperation with the [West African Research Association](#) and [Columbia University](#).

Please see the following web sites for more information about the ALMA project, contributing authors, and more titles in the series.

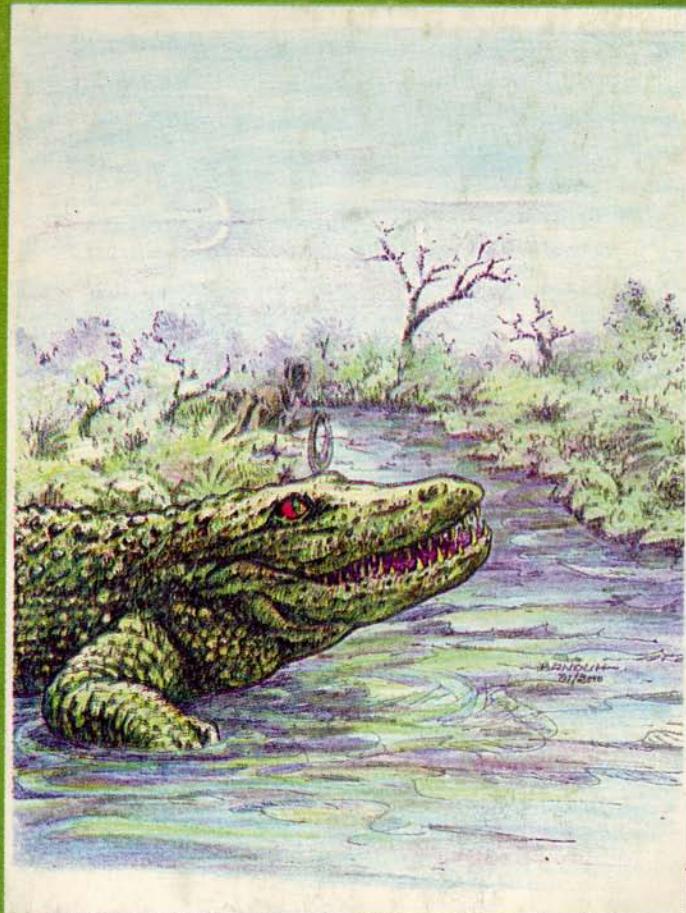
- Digital Library for International Research catalog: <http://catalog.crl.edu/search~S16>
- African Language Materials Archive (ALMA): <http://www.dlir.org/e-books.html>
- African language materials including interviews in video and PDF versions, documentary video, translation work, and bibliographies can be viewed at <http://alma.matrix.msu.edu>.

Collection Epopée

Musa JABI

Ngonikoro Bama

Musa Jaabi

Ngoñinkoro bama

Editions Jamana

Nataliye dilanbaga : Modibo Sidibe
Niegénw dilanbaga : Nuhun Madani Tarawele
Jamana gafe dilanda
Bataki kesu : 2043 - Bamako (Mali)
Négéjuru : 29 62 89 — Fakisi : 29 76 39

Depo legali 2000 san kalo saba sabanan
Mali Jamana ka gafemarayor — Bamako
Gafe bɔsan 2000
ISBN 2-910454-80-0

Sében in labaara cogoya werew n'a feereli kɔnnen don,
n'a yamaruyasében ma di.

Gafe in kono baabuw

	ne
1. Tilebin donsow.....	5
2. Kεjεka Donsow	15
3. Sirakɔrɔ Nje	22

Tilebin Donsow

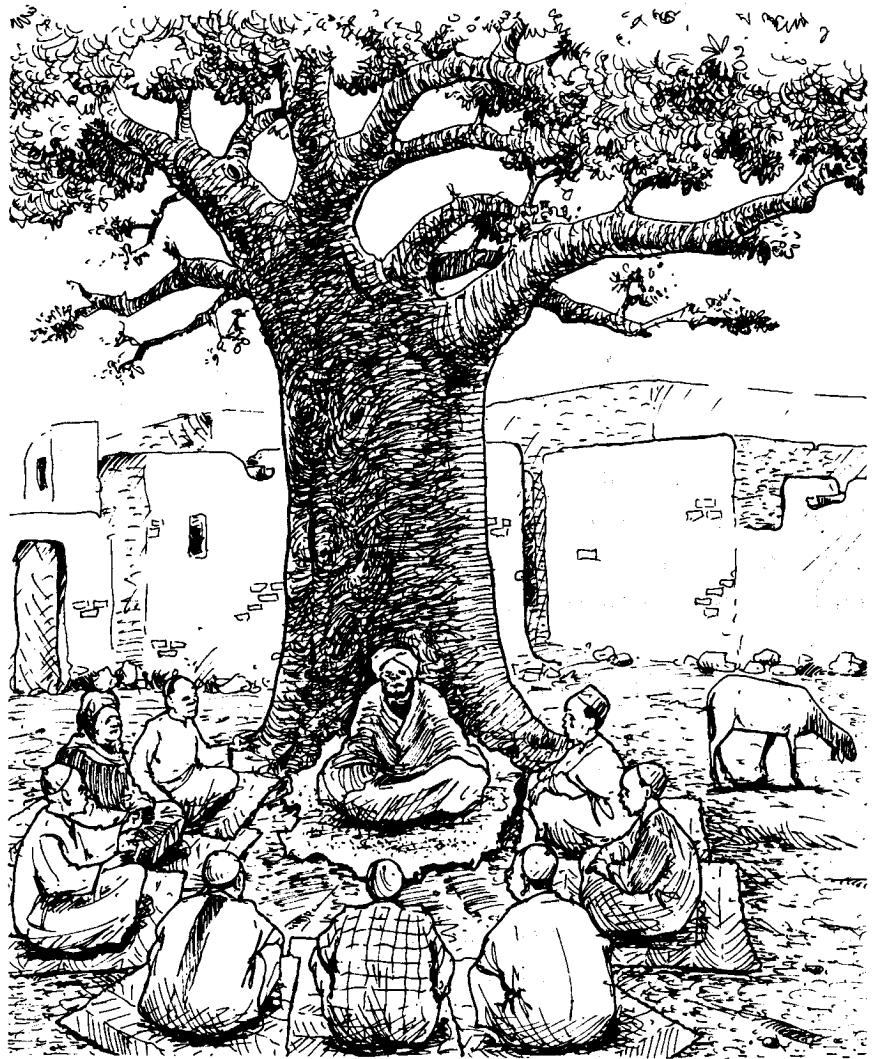
Don dɔ la nantuma wuladanin
 Don dɔ la nantuma wuladanin
 Don dɔ la nantuma wuladanin
 Don dɔ la nantuma wuladanin

Eee ... ! Ngɔninkɔrɔ bamako
 kera yan ko jugu ye Ngɔninkɔrɔ.
 Ngɔninkɔrɔ bama nwan ma da yan Ngɔninkɔrɔ.

Eee ... ! Bama in binna bilakoroninw kan,
 A ye Ngɔninkɔrɔ bilakoroninw dwaya,
 Bama in binna npogotigininw kan,
 A ye Ngɔninkɔrɔ npogotigininw dwaya.

Eee ... ! Ngɔninkɔrɔ bamako
 kera kabako ye. Ngɔninkɔrɔ bama tor'o la,

Eee ... ! A ye dankan tige musow bɛɛ o bɛɛ la,
 A ye furumusow kɛɛ k'u dwaya.

Don do la pantuma,
Hee ... ! Ngoninkoro gwatigiw diminna,
Gwatigi koro ba fara gwatigi ncinin kan,
U ye dugutigi segeré.
U ko: Dugutigi yo!
Dugutigi ko: Naamu!

U ko: Gasi tε, juguman tε.
N'an ma cogo jini bamako in na,
An ka dugu tijen'an bolo.
Dugutigi nan'i kanto:
A ko: Gwatigiw yo!
Gasi tε, juguman tε,
A' min mana min fɔ,
Ne tulo b'o la.

Dugu gvatigiw nan'u kanto,
ko dugutigi yo!
I bi taa donsow wele,
Min maa bama in kεlε,
An b'a sɔn npogotigi kelen na,
O bi k'a furumuso ye,
K'a sɔn ba dεbe kelen na.
Dugutigi nan'i kanto, a ko:
E! Gwatigiw yo!
Nka nin tε juguman ye.
Hee ... ! N'a' ti ne janfa,
O tε juguman ye.
Ni sini dugu jεra,
Ni sini dugu jεra,
Hee ... ! N bi taa donsow twa la,
N bi taa tilebin donsow wele.

Donon fɔlɔ kulela,
Dugutigi y'i seri coyi,
Tile ma se a dɔjan fo selifana sera.
A taar'a sɔrɔ donsow bε kɔntɔrɔtɔrɔ.
Donsokuntigi y'a selifana,
A ye dugutigi sεgεrε, a ko:

Dugutigi ka kene, somaaw ka kene?
A ko: Gasi te, juguman te.
A ko: U ma aw la dunun kerenkeren.

A' ye jnamadunun sumaya
Wa kuma be n da.
Hee ... ! U ye dunun sumaya.
A ko: Donsokuntigi yo!
Gasi te, juguman te.
Bama be ne fe yen Ngoninkoro,
A ye npogitiginiw dwaya,
A ye bilakoroninw dwaya.
A ye n ka musow dwaya.
Dugu maaw ye n bila n ka n'a f'i ye.
N'i ye bama in kele,
U b'i son npogotigi kelen na,
O bi k'i furumuso ye,
K'i son ba debe kelen na,
O y'i bonya do ye.

A ko: Kuma jira donsow bee o bee la,
Donso koreba fara donso ncinin kan,
Dugutigi nakan fo bee o bee ye,
U ye kuma bila joggon koro.
Ee ... ! Kuntigi sumalen sumana.
Ee ... ! Kuntigi sumalen sumana.
Donsoke do nan'i kanto, a ko:
Karamogo yo!
Karamogo ko: Naamu!
A ko: Ne yere t'i juguya,
N'i y'an ka marifaw kokuru tun,
A ka se taakun na.

O ye mele bama kelen ye,
N'an ma t'o ni diŋe fara?
Donsokaramočo nan'i kanto, a ko:
Gasi tε, juguman tε,
Kalanden tεna foyi faa ni kamiden jalannin tε.
Kalanden nan'i kanto, a ko:
Karamočo yo!
I be hake to n ye!
Musoko be ko min na,
O ye ko da gelen ye.

Donsokaramogo nan'i kanto, a ko:
Dugutigi yo!
Dugutigi ko: Naamu!
A ko: I be si dere,
Ni sinin dugu juman jera,
Sani ka selifana jeya,
An be taa bama kel'e laje Ngoninkoro.
Dugutigi sir'o la.

Ni donon folo kulera,
Dugutigi y'i seri coyi
Dugutigi nalen ko,
Hee ... tilebin donsow wulila gari fila tankon tigi
O y'a soro ...
Ce, Ngoninkoro bama ye subaa ye,
O ye subaa kwalen ye.
A ye donsow nadon bee o bee don.
Hee ... nin donsow wulilen,
Ngoninkoro bama y'i yelema,
A kera sungurunjumannin ye;
A ye dege do suman k'a caya,
A ye kolonkalaninw girin
Tile b'i neyeja,
Tile b'i neyeja,
A ye dege fin ka filenje fa layi,
Ka dege faama nooni;
A y'i masiri,
A kera gelenkete.
A ye tilebin sira doni.
Donsow be njanisun do koro
Hee ... ! Donsow !
Musojumanko ye ko jugu ye !
Donsow m'a don ko jugu kera.

Ni muso in yelela,
A y'i njengiri njurubetse,
A ye dëge filen sigi joona,
A ko: Marijula sankonte!
N ka so fana ni dije fana,
Hee ... ! Donsow wala!
A' bi bɔ min, a' bi taa min?
U ko: An bi taa bama kεle Ngɔninkɔrɔ.
A ko: Wa ne yere bɔtɔ ye Ngɔninkɔrɔ,
Ne ce ye donso ye,
O ye Siriman ye.
Kɔngɔ y'a' tɔɔrɔ, minaa y'a' tɔɔrɔ,
Nin t'a' bonyadegɛ ye wa?
Donso kɔrɔba nan'i kanto,
A ko: Kalandenw kɔrɔ yo!
Kalanden kɔrɔba ko: Naamu!
A ko nin ye karamɔgɔ muso bɔ faasi,
An ma nin nwani dongsomuso ye,
Wa a nwani wɛre te da.
Kuma jira kalanden tɔw la.
Hee ... ! Donsow!
Musonumanko ye ko jugu ye!
U ye kuma jira nwani na,
u ye nwani kolokolo dëgefilen na.
U y'a min k'a ban pelepele,
Ka ji kε filen na,
Ka filen sananko,
K'o jinin kε mɛkɛkɛkɛ.
U ye filen sigi,
Filen pɛrenna,
Muso sigilen yelela,
Donso karamɔgɔ sigilen yelela.

Hee ... An bε tila tuma min na,
Muso ni karamogo binna masala duman na,
U bi yεle kikikiki
kalanden tɔw yεre y'u suma shuu ...
Tile b'i ηερεya,
Tile b'i ηερεya.
Muso nan'i kanto,
A ko karamogo yo!
Wa ne bεna taa Ngɔninkɔrɔ,
Sanni tile ka farinya,
N na se joona.
O k'o tε gasi ye, juguman tε.
Donsokaramogo fora ka wuli,
kalanden kɔrɔba fora ka wuli
U ye muso bilasira ni masala duman ye.
Tile ma se dojan,
Hee... U bε musokokuma na ...
Selifana sera tuma min,
Donsow donna Ngɔninkɔrɔ
U y'u bila dugutigiso yanfan,
Dugutigi y'u bisimila.
U nana ni woro tan ye,
Ka na ni dononkɔrɔ kelen ye,
Ka tilebin dowsow bisimila o la
Musow ye kolonkalaninw girin.
Hee... Ka na surɔfana mo joona.
Gwatigikɔrɔba fara gvatigi ncinin kan,
Bee nana dowsow ladiya.

Hee ... Ni dugu tilala,
Gwatigiw yεre taar'u da
Donsokaramogo nan'i kanto,

A ko dugutigi yo!
I tε bama yօrօ fօ an ye wa?
A ko bama in tε fən dogolen ye,
A' ye taa Ngօninkօrօ ni kօrօn cε,
jamasun kօrօ,
A' b'a sօrօ bama in fogonnen bε jamatu da la.

Hee ... Karamօgօ k'o tε gasi ye, baasi tε.

Hee ... Donon fօlօ kulela,
Marijula sankontεrε!
Tilebin donsow wulila,
U y'u cεsiri gari,
U y'a doni,
U ye bama in sεgεrε
U surunyana dankan na tuma min,
Karamօgօ nan'i kanto:
A ko a' y'a koron!
A ye welewele cεjugu da,
An k'a jwari, k'a jwari
A' ni npalanfa mugu dara,
An ka fuga kε kelen ye!
U y'a nuumε, k'a nuumε,
K'a jwari, k'a jwari.
Hee ... U ye donsofεerεw jini,
U ye hayiwa da jwan ye,
U ye kunkan kε kelen ye.
Hee ... ! Sisi tigεra tuma min na,
Bama y'i yεlεma-yεlεma,
A y'i suuru baji la pucayi!
Donsokaramօgօ nana'i kanto,
A ko a' ye marifaw da joona,

San'a ka jaman,
An n'a ye dərε.
Hee ... ! U ye marifaw bila girigasa
U donna baji kɔnɔ,
Ji y'u minɛ kulusi la,
U ma bama ye,
Karamɔgɔ ma fɛn fɔ
U y'a jɔnɔni o la
Ji taara u minɛ u kaman kɔrɔ,
Donsokuntigi ma fɛn fɔ.
Donsow b'a dɔn kojugu kera,
Ji taar'u minɛ u kankala la.
Hee ... !
Ni bama munumununa donsow ni dankan cɛ,
A ye donsokaramɔgɔ wele,
Donsow jɔlen tora
Hee ... ! I ko fariya bɔra dutigi la
A ko e! Donsow wala!
A' te fili nin jwan wɛrɛ la!
Ni bama in pɛrɛnna,
Tilebin donsow ye diŋɛ to.
Hee ... ! Ngɔninkɔrɔ dugutigi kulela genele !
A ko nin kera maloya ye,
Nin kera saame ye!
Hee ... ! Ngɔninkɔrɔ bama nana juguya o la,
Bagan fara maaninfin kan,
Ka dankan tige bɛɛ la pelepele!

Kεŋeka donsow

O digira gwatigi səbəw la kosebə.
 U ko taa kεŋeka donsow wele!
 An kɔnɔ ganna,
 An ma fən goni dun.
 Dugutigi y'i seri o la,
 A taar'a sɔrɔ kεŋeka donsow bə sanga bɔ
 A ko donsokaramɔgɔ bə mini?
 U ko karamɔgɔ y'i kɔrɔ
 Dugutigi gərela o la
 A ko maaw yo!
 A' ye juru sumaya an ye,
 Wa kuma bə n da.
 A ko donsokaramɔgɔ yo!
 Donso karamɔgɔ ko naamu!
 A ko ne bɔra Ngɔninkɔrɔ.
 Hee ... ! Bama ye maaw bali Ngɔninkɔrɔ.
 Dugu maaw ye n bilasira,
 N ka n'a f'i ye, i ka taa bama in kεlε Ngɔninkɔrɔ.
 N'i y'a kεlε Ngɔninkɔrɔ,
 U b'i sɔn npogotigi kelen
 O bi ke i furumuso ye,
 A ni ba kelen dəbə

O tε ne nakun ye wa?
Hee ... ! Donsokaramogo ko nin tε kojugu ye
A' ye kalanden kɔrɔba wele!
A ko kuma jira donso bεε o bεε la
Donso kɔrɔba fara donso ncinin kan,
Dugutigi nakan fɔ bεε o bεε ye!
U ye kuma bila ɲwan kɔrɔ,
Ka na kuma bila dugutigi kɔrɔ,
Ka taa se donsokaramogo ma joona.
Hee ... ! Sanni donsokaramogo ka kuma,
Kalanden dɔ nan'i kanto,
A ko karamogo wala!
Nin tε e taakun bɔ!
O ye mele bama kelen ye.
N'an tεna taa o kele Ngɔninkɔrɔ?
Donsokaramogo nan'i kanto:
A ko gasi tε, juguman tε.
Kalanden tεna foyi faa ni warabilen tε.
Kalanden nan'i kanto:
A ko: Karamogo yo!
I b'i hake to n ye!
Musoko bε ko min na,
O ɲwan ko da gεlεn tε.
Donsokaramogo sigilen yεlεla,
A ko dugutigi yo!
E bε ke sifεn ye,
Sini dugu maa je,
An bi don Ngɔninkɔrɔ,
Ngɔninkɔrɔ bamako kεra yan ko kelen ye.

Donon fɔlɔ kasilen,
Dugutigi y'i seri coyi,

Donsow yere binna laben na,
Bama in ye donsow nadon bee o bee don.
Hee ... ! Ni sinin bora,
Nugujuguba in y'i yelema,
A kera sungurun numannin ye
A ye degene suma k'a caya,
Hee ... ! A ye kolonkalaninw girin
Tile b'i nejreya
Tile b'i nejreya!
A ye deges fin ka filen je fa layi.
Muso y'i ko,
A kera gelenkete,
A y'i masiri gelenkete,
A ye degesfilen jun,
A ye kejeka sira taama.
A taara donsow soro.
U be tile donyoro jala sunba koro.
Donsow m'a don kojugu kera.
Hee ... ! Ni muso sera,
A ko n ka donsow,
A' ni kungo!
A ye deges filen jigin,
A y'i nongirin njurubete,
A ko donsow!
A' bi bo min, a' bi taa min?
U ko an be taa Ngoninkoro bama kelle Ngoninkoro.
A ko wa ne yere bora Ngoninkoro,
Ne ce ye donso ye,
Kongo y'a' tooro,
Minaa y'a' tooro.
Nin te ne cew bonyadeges ye wa?
Donsokaramogo nan'i kanto,

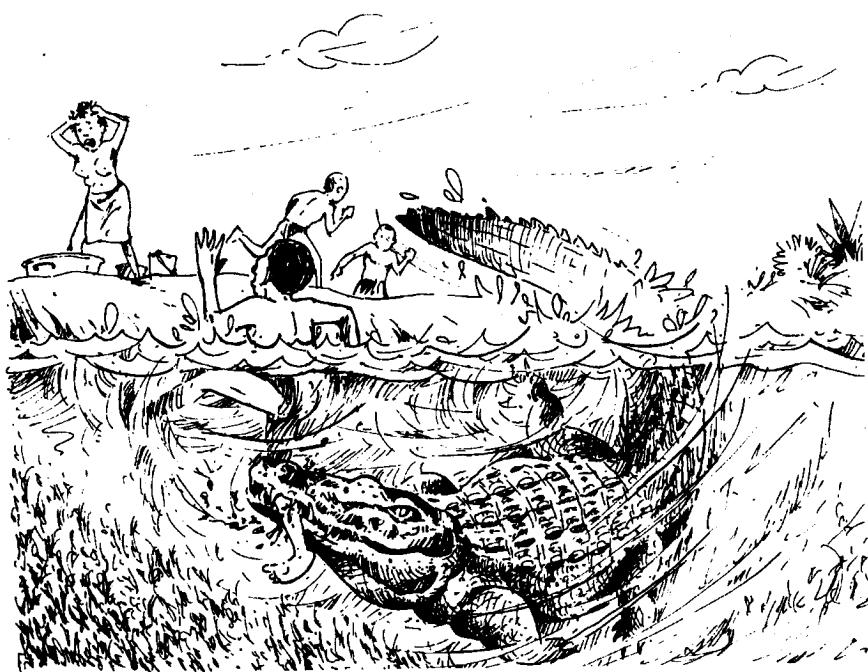
A ko: Hee ... ! Nin ye karamogo muso bo faasi!
Nin ye karamogo muso bo faasi!
U ye kuma bila jwan koro.
Donsokaramogo nan'i kanto:
A ko a' ye to an ka degoko jenabo.
Hee ... ! U ye jwan kolokolo degé filen na,
U y'a min k'a ban pewu!
U ye ji ke filen na,
Ni k'o sananko,
K'o ji ke mekekekékeké.
U ye filen sigi,
Filen pérenna.
Muso sigilen yéléla,
Donsokaramogo sigilen yéléla.
Hee ! Donsow !
Musojumanko ye kojugu ye!
Donsodenw m'a dón kokolon kéra
Karamogo ni muso be masala duman na.
Kalandenw y'u ne munumunu,
Olu ma fén fo.
Wula faantan ani wula bantan!!
Hee... ! Muso segen bora,
A ko karamogo yo !
Donsokaramogo ko naamu!
A ko ne bi taa Ngoninkoro sanni ka tile farinya.
Donsokaramogo fora ka wuli,
Kaladen koro ba fora ka wuli,
U y'a joni o la,
Hee... ! Ni selfana jera,
Kejeka donsow donna Ngoninkoro,
U y'u bila dugutigiso yanfan,
Dugutigi y'u bisimila.

A bɔra ni bakɔrɔn wɔccɔn ye,
Ka bɔ ni woro tan dɔ ye
U ye kolonkalaninw girin
Hee... ! U ye kolonkalaninw girin.
Surɔfana mɔna tuma min na,
Gwatigi kɔrɔba fara gvatigi ncinin kan,
Nin bɛe nana donsow ladiya.
Wula faantan ni wula bantan!

U ye suman wuli,
Donsokuntigi nan'i kanto,
A ko dugutigi yo,
I te bama sɔrɔ fɔ an ye wa?
O ko bama in te dogobama ye.
A' bɛ munumunu Ngɔninkɔrɔ ni kɔrɔn ce,
namatu kɔrɔ,
A' b'a sɔrɔ yen,
A' b'a fogonnen sɔrɔ namatu kɔrɔ.
U ko o te gasi ye juguman te.

Donon fɔlɔ kulela,
kɛŋɛka donso bɛe y'u laben.
U y'u cɛsiri gari
U y'a ɲicɛ,
U ye dankan sɛgɛre.
U taar'a sɔrɔ bama fogonnen gangali
Karamɔgɔ nan'i kanto,
A ko: A' y'a koron!
A' ye to k'a ɲwari,
Fo ka gɛr'a la.
U ye npalan kolonw da,
Ka sɛmenkuru da girigasa.

U y'a nwari k'a nwari,
K'a nume k'a nume.
Hee ... ! U ye kunkan ke kelen ye
Sisi kotigera tuma min na,
Bama in y'i yelema-yelema,
A y'i nöni baji la pucayi
Karamogo nan'i kanto,
A ko: A' ye marifaw da joona!
Sanni a ka jaman an n'a ye.
U y'u nöni baji kono,
Ji y'u mine u kumberekuru.
U ma bama in ye fiyewu.
Donsokaramogo yere ma fen fo,
Donsow y'a nwari o la,
Hee... ! Karamogo b'a don kokolon kera,
Ji taar'u mine sin koro.

Bama munumununa dongsow ni dankan cε.
A ye dongsokaramogo wele,
Dongsow jolen tora.
A ko: a' te fili nin nwani wεre la.
N'a pεrenna dongsow la,
Keñeka dongsow ye dijε to.

Hee... ! Ngɔninkɔrc bamako kera kojugu ye !
Bama in nana juguya o la.
Bagan fara maaninfin kan,
A ye dankan tige bεε o bεε la.

3

Sirakɔrɔ Nje

Hee ... ! Gwatigiw wulila,
U taara baninda donsow wele,
Ngɔninkɔrɔ bamako kera yan ko jugu ye.
A y'o donsow fana ke kuncisuw ni dafarasuw ye.

Dugutigi kɔnɔ gwanna,
A ma fɛn goni dun
Fo don dɔ la,
ŋantuma wula tile seen bɛ
Hee ... ! Kɔrɔnna juladenw bɔra kɔrɔn na.
U y'a nɔni joona.
N'u nana don Ngɔninkɔrɔ
U ye dugutigi ka bulon sɛgɛrɛ
U taara falidenw siri da la.
U y'u da ka bulon fan kelen fa pari
Dugutigi sigilen,
O ma fɛn fɔ,
Don dɔ,
Jula cɛmɔgɔ nan'i kanto,
A ko: n ka juladenw yo!
A' ye taa faliw min dankan na joona!
Dugutigi nan'i kanto,

A ko: jula cemogɔ, sabali!
I ma Ngɔninkɔrɔ bama komen wa?
N'u taara dankan na,
Fali ti ye,
Sanko fali dunan pəntanci.
Jula cemogɔ nan'i kanto,
A ko: a' y'u siri gelegele,
An bɛ si yan.
Ni sini dugu jɛra,
An ma dugu min ye,
An na ji min hɛre la,
U ye faliw siri gelegele.

Hee ... ! Ngɔninkɔrɔ dugutigi wulila,
Dugutigi donna so in kɔnɔ,
A nana ni filenfatiga dɔ ye,
A ko: jula cemogɔ yo!
Nin di denmisɛnw ma,
A' ka nin jeni,
Sanni tilelafana bɛ ke mɔfɛn ye teliman na.
U ye tiga jeni k'a pimi f'u fara.
Hee ... ! Dunanladon de pwan ko duman tɛ!
Jula cemogɔ nan'i kanto
A ko: Dugutigi yo!
Dugutigi ko naamu!
A ko: N bɔra kɔrɔn na,
Hee ... ! Nka a ni yan cε ye tile saba taama ye.
Donso kelen bɛ yen,
Kɔrɔn na,
Ko Sirakɔrɔ Nje,
Wa taa Njenin wele!
Kabi ala ye Njenin da,

A ka bamafaa te muguci bo.
Dugutigi ko: O te gasi ye juguman te
Hee ... ! Musow ye kolonkalaninw girin,
Tilelafana mōna tuma min na,
Jula cemōgo fara juladen kan,
Beej jelen fara.
Hee... ! Maanu!
Dunanladon ye ko numan ye!
Dugutigi y'a ka bilakoronin wele!
A ko: taa gwatigiw kumabo!
Gwatigi kɔrɔba fara gwatigi ncinin kan,
Ko ne b'u bee wele n ka bulon kɔnɔ.
A taara gwatigiw bee wele
U nana bulon fa dewu
A ko jula cemōgo ma:
Segin kuma in kan!
Jula cemōgo seginn'o kan,
Gwatigiw jelen yelela,
U ko: Hee ... ! Dugutigi, wuli joona!
Dugutigi nan'i kanto:
A ko: A' ye sabali!
Fen min ye tile saba taama ye,
O te selifana la wulili bo.

Hee ... ! Ni donon fɔlɔ kulela,
Ngɔninkɔrɔ dugutigi y'i seri coyi,
Tile ma se dɔjan,
Fo ka tile binwaati se
Ngɔninkɔrɔ dugutigi sira sira la
Yen dononkɔrɔ yere kulela,
Ngɔninkɔrɔ dugutigi y'i seri coyi,
F'o fitiri dankan,

Dugutigi sira sira la.
N'o dugu sabanan jëra
Dugu jëko sabanan,
Ngɔninkɔrɔ dugutigi y'i seri coyi,
Tile b'i ɳɛjɛya
Tile b'i ɳɛjɛya,
A taar'a sɔrɔ sirakɔrɔ Nje ni kalandenw bε
kɔntɔrɔtɔ,
O ka kalanden kɔrɔba twa ye ko dononbilen
Dugutigi wulil'o la joona,
A ko: Dononbilen!
I bε hake to n ye,
Kuma bε n da
A ko: Sirakɔrɔ Nje, ne nana e twa la,
Bama bε ne fε Ngɔninkɔrɔ,
A ye dugu cεn n bolo dε,
Hee ... ! Dugu maaw ye ne bilasira,
N ka na e Nje sɛgɛrε,
I ka taa bama in kεlɛ Ngɔninkɔrɔ,
I maa bama in faa,
An b'i sɔn npogotigi kelen na,
O bi ke i furumuso ye,
K'i sɔn ba dεbε kelen na,
O y'i bonya dɔ ye.

Dononbilen nan'i kanto,
A ko: Hee ... ! Sirakɔrɔ Nje!
E y'an bεs karamɔgɔ ye,
I ma dugutigi nakan mεn wa ?
Sirakɔrɔ Nje ko : Dononbilen yo !
Dononbilen ko : Naamu!
A ko : kuma sara bεs o bεs la ;

Donso kɔrɔba fara donso ncinin kan,
U ye kuma bila ɲwan kɔrɔ.

Sirakɔrɔ Nje y'i kanto :

A ko: Dugutigi yo !

Dugutigi ko: Naamu !

A ko: Gasi tε, juguman tε.

A ko ni ne bε taa bama kεlε Ngɔninkɔrɔ,

An cε wolonfila bi taa Ngɔninkɔrɔ,

N ka kalanden tɔnin bε to n kɔ.

Hee ... ! Donso kεlε ka jugu!

A ko: Dugutigi yo!

Dugutigi ko: Naamu!

A ko: N be kelen f'i ye,
Kabi ala ye ne Njenin da,
N ka bama faga te muguci bo
Hee ... ! Dugutigi wala!
E bi taa Ngoninkoro,
I taalen tile saba gansan,
Ni selifana sera,
An be don Ngoninkoro.
N ni kalanden ce wolonfila bi taa,
Kalanden to bi to n ko
Dugutigi k'o te baasi ye
Hee ... ! Ni donon folo kulela,
U ye dugutigi bilasir'o la.

Sirakoro Nje ye kalandenw ke nwan kan.

A ye segeden bo ka caya.

A ko: Kolonkalaniw ka girin!

U ye kolonkalakan caya,
u ye mugu susu ka wolo kelen fa layi.

A ko: E ... ! Numudenw yo!

Numudenw ko: Naamu!

A ko: Ne mago be negeden na.

U y'a kolokolo k'a kolokolo,

Ka segi kelen fa layi.

A ko: N ka bamakantigemuru,

A' ye n ka bamakantigemuru da diya!

A' ye n ka seme nun bo k'a ke megemege.

N bi taa Ngoninkoro bama kele Ngoninkoro.

Hee ... ! Numudenw ni nege ye filan ye,

U ye muruba ke megemege,

U ye seme ke megemege.

Wa donon fɔ̄lo kulela tuma min na yan,
Sirakɔ̄ro Nje ni kalandenw wulila.
Tile ma se dɔ̄jan,
Hee ... ! Fo fitiri ka na,
N'o donon filanan kulela,
Selifana bε je,
Hee ... ! Nje ni kalandenw sera Ngɔ̄ninkɔ̄ro,
Nje ye balanza nugulen dɔ̄ sɔ̄ro,
A ko: A' ye npalan cεjugu dulon.
A' ka balanza lamini!
U ye marifaw sεmε kelen-kelen,
Ka balanza lamini,
Ka npalanw kelen-kelen dulon
Ka balanza lamini.
Bilakoronin dɔ̄ bε yen,
A ye bilakoronin wele,
A ko: Taa a fo dugutigi ye joona,
Ko sirakɔ̄ro Nje b'a fo,
Ka bɔ̄ sirakɔ̄ro.
Bilakoronin bolila girigiri,
O taar'o fo dugutigi ye joona,
Dugutigi ka musow bɔ̄ra,
U nana donsow bisimila o la.
Hee ... ! Ngɔ̄ninkɔ̄ro gwatigi kɔ̄rɔba
Fara gwatigi ncinin kan,
U ye nwani sɔ̄ro dugutigiso yanfan.
Gwatigiw nana ni bakɔ̄ron dɔ̄ ye,
Ka na ni woro tan ye,
Ka na ni dononkɔ̄ro ye,
U taara Njenin bisimila o la.
Hee ... ! Gwatigi dɔ̄w y'u kanto,
U ko dugutigi wa!

Nka nin te sokonodunan ye!
O ko: A' ye fara n ka Nje la.
Nje y'a fo n ye,
N'a nana bama keleli la don min,
N'a ma bama in kele,
A ti don so kono.
U ye bakoron ke kuncisu ni dafarasu ye.
Hee ... ! Musow ye kolokalaninw girin.
Surfana nana mo o la.
Ngoninkoro gvatigi koroba
Fara gvatigi ncinin kan,
U ye jwan soru dugutigiso yanfan.
Hee ... ! Gvatigiw taar'u da tuma min na,
A to tora Nje ni dugutigi kelen ye.
Sirakoro Nje y'i kanto,
A ko: Dugutigi yo!
Dugutigi ko: Naamu!
A ko: I te bama in yoro fo n ye wa?
A ko: I maa se Ngoninkoro ni koren ce,
I b'a soru bama in da'n be
namatu koro gangali.

A ko: O te gasi ye, baasi te.
Dugutigi yere wulila,
O taara.
Nje ni kalandenw tora masala la,
Kalanden bee lajelen sumana,
ni k'a to to Nje ni
Dononbilen ye,
Sunaa nana dononbilen fana mine,
Dononbilen yere ni sunaa ye jwan ye.

Sirakɔrɔ Njenin ye subaa ye!
Hee ... ! Nje wulila yelelelele,
A y'a ka bamakantigemuru ta,
A y'a ka bamasirijuruw dilan.
A ye jurukise kε surakafu ye.
Nje y'a ka marifa ta joona.
A ye dankan segerε,
Su tε kɔ, a tε je
A taar'a sɔrɔ bama da'n be
ŋamatu kɔrɔ gangali.
O ni sunaa be ŋwan na,
Sunaa kununbali.

Hee ... ! Nje y'a ŋwari, k'a ŋwari;
K'a nuumε, k'a nuumε,
A ye marifa da dɔyi.
Nje y'i fofo i ko miniyani.
Bama in ni sunaa be ŋwan na,

Sunaa kununbali.

Nje sera tuma min na bama kɔrɔ,
A ye numanbolo yεlεma-yεlεma,
A ye juruden cɔrɔntɔ o la dɔyi
A ye kininbolo yεlεma-yεlεma,
A ye juruden cɔrɔntɔ o la dɔyi.

Nje y'i fofo,

Ka dafara jamanjan sεgεrε,
Ka cεncεn nεmεnεmε wuguba,

N'a ye cεncεn folon

O kεlen, Nje ye jurukisε sɔɔri.

Hee ... ! Bama b'a dɔn kojugu kεra,

Nje ye juru bila a da tugulen na,

Ka wuli yεlεlεlεlε,

Ka namasun sεgεrε.

Hee ... ! Ni juru banbalen,

Nje ye juruden coron joona,

A y'a siri namasun na korololo k'a kε kɔlikɔli.

Ngoñinkɔrɔ bama y'i firifiri,

K'i firifiri.

A y'i tige k'i jan panpalan,

bama y'i fin k'i je,

A ma se k'i yεlεma fiyewu.

A ko: E! Nje yo!

Na n foni joona!

Hee ... ! N bi taa k'i muso sabanan ye so yanfan

I kana n kε kuncisu ni dafarasu ye.

Nje ko: E! Bama wala!

E kana ala ko fɔ ne ye,

I tε ala dɔn,

I ma surunya k'a dɔn,

I ni Sirakɔrɔ Njenin ye nwan ye.

Nje y'a ka bamakantigemuru bɔ̄ joona,
A ye bama kan tige teliman na,
A ni bamafaaseme kera ɲwan na,
Semɛn nē saba,
Bama kankolo ko: Wowu !
Nje taar'i sigi dɔ̄yi.
Hee ... ! Ngɔ̄ninkɔ̄ro bama ye diŋe to!

Nje ye juruden foni,
A ye muru bila bama kɔ̄nɔbara in na.
Nje y'a fara fo a disikolo kan joyii
k'a ku lamini tige,
k'o bila a ka jufa jamanjan kɔ̄no.
Ka bama fofo k'a fili bajji kɔ̄no nari
A nan'a sɔ̄ro kalanden bɛ̄e da'n bɛ̄,
U ni sunaa bɛ̄ ɲwan na.
Nje y'i da dɔ̄yi.
Hee ... ! Ni donon fɔ̄lo kulela,
Dononbilen fora ka wuli,
A ko: E! Nje, i tɛ wuli wa ?
Donon fɔ̄lo kulela.
A ko: dononbilen, i fara n na !
Kana n ka sunaa cɛ̄n gwansan !
Kana n ka sunaa cɛ̄ gwansan !
N ka bamafaa tɛ̄ muguci bɔ̄.
Hee ... ! Nje y'i da dɔ̄yi.
Donon filannan kulela,
Hee ... ! Dononbilen wulila,
A ko: Karamogo Nje,
I tɛ wuli wa ?
A ko: ε̄, dononbilen, sabali!
Ne ka bamafaa tɛ̄ muguci bɔ̄.

Kɔrɔn bilenna kene na,
Nje wulila yelelele.
A ko: A' ye marifaw ke nwan kan !
O y'a sɔrɔ Ngɔninkɔrɔ donso kolon do wulilen be.
O bi taa kamikɔnɔŋɛŋɛku in na.
O taar'a sɔrɔ bama su fogonnen be fajiri la
O y'a ka kunkan kolon bo.

O be tila tuma min,
O bolila girigiri,
O ye so segere.
A ko: E! Dugutigi !

I tε wuli wa ?
San'i ka Nje wele,
Ne y'i ka maaminεbama ni diŋε fara.
E ! Dugutigi, i tε wuli wa ?
Dugutigi nan'i kanto,
E k'a to n ni kulusi ka ɲwan ye.
Ni n y'i sɔrɔ n ka bulon da la,
N na neri wuli i la
A ko: O ye fɔlen kɔrɔ ye.
Maa si n'i sigijɔgɔn man di,
Janko musoko bε ko min na,
O ye ko kolon ye.
E! Dugutigi wala !
Dugutigi y'a ka kulusi don tuma min na,
Dugutigi bε bɔ tuma min na,
A bε pεren, a bε sarisarima
Ngɔninkɔrɔ donso kolon yεre bε sarisarima.

Nje n'a ka kalandenw sera,
O ko: E! Dugutigi wala!
A' ye sabali!
A k'i ma donso kolon in kan mεn wa?
Ko sanni ne ka taa e wele,
K'ale ye bama ni diŋε fara.
Nje ko: Hee ... ! Dugutigi yo !
O tε kεlεkεko ye.
I ka gwatigi sεbεw wele.
Muruda ni negεda tε kelen ye.
Ne y'a f'a' ye n ka bamafaa tε muguci bɔ.
U ye gwatigiw kε ɲwan kan,
ka kuruntigiw kunpabɔ,
U y'a ɲɔni, u ye dankan sεgεre.

U taar'a sɔrɔ bama su fogonnen be bajı cemance.
Hee ... ! U ye bɔkala jenjen.
U taara bama jɔni kurun kɔnɔ.
U nan'a bɔ k'a da cencen kan bali
Donso kolon ko:
N ka bama y'a' kɔrɔ,
N ka bama y'a' kɔrɔ.
Donso kolon b'i seri,
A b'i fiye gwansan.
Sirakɔrɔ Nje y'i kanto,
A ko: Ngɔninkɔrɔ gwatigiw yo!
Gwatigiw ko: Naamu!
A ko: Bama in ye ku jan ye wa,
Yali bama in ye ku kurun ye?
Bee ko: E, bama in ye ku jan ye.
Donso kolon b'i seri,
O b'i fiye gwansan.
Nje y'a bolo don jufa kɔnɔ,
Ka bama ku bɔ, ni k'a fili donso kolon kɔrɔ jari.
Kakala jɔlɛn yεreyεrela,
A y'i takitaki.
U y'a lakari, k'a lakari;
U y'a jaasi, k'a jaasi;
U y'a fŋεya k'a fŋεya!
Hee ... ! Donon kan bɔ,
U ye bama doni,
U nana Ngɔninkɔrɔ.

Hali i maa jenama kεlε kungo kɔnɔ,
N'i ye donsosogo nanbara
N'i y'o sogo kelen dun,
N'i m'o sara,

I t'a sogo wərə faa tun.
Hee ... ! U ye Nje sɔn ba dəbə kelen na,
Ka na ni npogotigi dɔ ye.
Nje de nan'i kanto,
A ko: dugutigi yo!
E bonya barika!
A' ye kolon di,
Ne jenna kolon kɔ faasi.
Maa ye muso sɔrɔ dijɛ ko o ko la,
O tɛ kolonbɔkun bɔ.

Sirakɔrɔ Njenin ɲwan ma da,
Wa a ɲwan wərə tɛ da.